

ออกแบบการเรียนรู้ เปลี่ยนคำว่า “ต้องรู้” เป็น “อยากรู้”

รายงานสรุปกิจกรรมอบรม “ครูกล้าสอน” ชุดการเรียนรู้ที่ 3 “ครูผู้ออกแบบการเรียนรู้” โครงการพัฒนาสุขภาวะทางปัญญาด้วยชุมชนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง 25 -29 ก.ค. 2561 ณ กนกรัตน์ รีสอร์ท อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

ออกแบบการเรียนรู้ เปลี่ยนคำว่า “ต้องรู้” เป็น “อยากรู้”

กิจกรรมจัดอบรม “ครูกล้าสอน” ชุดการเรียนรู้ที่ 3 “ครูผู้ออกแบบการเรียนรู้” เป็นชุดการเรียนรู้สุดท้าย ในกิจกรรมหลักของโครงการพัฒนาสุขภาวะทางปัญญาด้วยชุมชนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง ต่อจากชุดการเรียนรู้ที่ 1 “ครูผู้ตื่นรู้ในตน” (26 ก.พ. – 2 มี.ค.) และชุดการเรียนรู้ที่ 2 “ครูผู้ตั้งคำถามทรงพลัง” (19-22 เม.ย.)

ซึ่งได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 25 – 29 ก.ค. 2561 ที่กนกรัตน์ รีสอร์ท อัมพวา จ.สมุทรสงคราม โดยมีครูอาจารย์ที่เข้าร่วมอบรม ทีมวิทยากรกระบวนการ 4 คน ทีมงานโครงการฯ และทีมสนับสนุนรวม 5 คน

ระยะเวลา 5 วันในชุดการเรียนรู้นี้ได้ก่อให้เกิดผลของการเรียนรู้ ดังนี้

1. ทบทวน สรุปเนื้อหาการเรียนรู้ รวมทั้งการนำไปปฏิบัติจริงจากชุดการเรียนรู้ครั้งที่ผ่านมา “ครูผู้ตั้งคำถามทรงพลัง” (ฝึกปฏิบัติจับคู่ “โค้ชชิง”)

2. เรียนรู้หลักการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ความสำคัญของการสร้างห้องเรียนที่เปี่ยมพลัง ใช้ความรักนำพาความรู้
3. แลกเปลี่ยนเครื่องมือ และวิธีการกระตุ้นความสนใจ การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่เนื้อหาผ่านเกม กิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อให้เกิดความตื่นตัวในการเรียนรู้
4. ฝึกปฏิบัติออกแบบการเรียนรู้ ทดลองสอน สะท้อนการเรียนรู้ และถอดบทเรียนกระบวนการเรียนรู้
5. สร้างพื้นที่แห่งการเรียนรู้ที่มีพลัง โอบอุ้มสนับสนุนช่วยเหลือ กัน เข้าอกเข้าใจไว้วางใจต่อกัน สร้างพลัง สามัคคีพันธึนในกลุ่มครู อาจารย์ที่เข้าร่วมอบรม “ครูกล้าสอน”

ด้วยเนื้อหาการเรียนรู้ที่เข้มข้น ลงรายละเอียดถึงหลักการเรียนรู้ Transformative Learning Design และให้ครูอาจารย์ที่เข้าร่วมอบรมได้ฝึกปฏิบัติออกแบบการเรียนรู้ และทดลองสอนจริง หลังจากนั้นได้มีการสะท้อนการเรียนรู้ และถอดกระบวนการให้เห็นถึงข้อดีข้ออ่อน ที่สามารถพัฒนาต่อไปได้ รวมทั้งใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนซึ่งเป็นครูอาจารย์มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการแสดงความคิดเห็น ร่วมออกแบบ นอกจากทำให้ครูอาจารย์ที่ร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้ตามเนื้อหาแล้ว ยังได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นทีม เกิดการเรียนรู้ในการทำงานระหว่างกัน ได้ใช้ทักษะการเรียนรู้จากชุดการเรียนรู้ก่อนหน้านี้ เช่น ทักษะการรับฟังอย่างลึกซึ้ง รับรู้ถึงความรู้สึก และความต้องการของตนเองและผู้ร่วมงาน การตั้งคำถามทรงพลังที่เชื่อมโยงกับชีวิตผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเรียน และนำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้ที่สามารถทำให้เกิดความสนใจจดจำและตราตรึง

ครูอาจารย์ที่เข้าร่วมอบรมได้ค้นพบศักยภาพภายในตนเอง ที่สามารถสร้างสรรค์ออกแบบการเรียนรู้ ด้วยการนำพาให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายผ่านเกมที่สร้างความสนุก ผ่อนคลาย ทำให้ผู้เรียนคุ้นเคยกัน ไม่เป็นคนแปลกหน้าต่อกัน ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน แม้ว่าครูอาจารย์หลายคนยังไม่คุ้นเคยกับการนำกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายเท่าใดนัก แต่ก็เปิดรับ และได้ทดลองทำ หลายคนเกิดความมั่นใจและมีพลังสร้างสรรค์ ทำให้การคิดออกแบบนำพาการเรียนรู้เข้าสู่เนื้อหาเกิดความสนุก น่าสนใจ เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียน และทั้งหมดนี้ทำภายในเวลาที่กำหนด จึงเป็นสิ่งที่ท้าทายครูอาจารย์ที่เข้าร่วมอบรมเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ กระบวนการพูดคุยสะท้อนการเรียนรู้อย่างจริงจัง และเปิดรับ รวมทั้งการถอดบทเรียนของกระบวนการเรียนรู้ ก็ทำให้ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ ได้ทบทวนใคร่ครวญกระบวนการของตัวเองไปพร้อมๆ กับการได้เห็นมุมมองอื่นๆ จากผู้เรียนที่สะท้อนความคิดเห็นอย่างจริงจัง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปพัฒนาการออกแบบการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น

ในระหว่างการอบรม “ครูผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้” ยังได้เชิญครูอาจารย์ที่เคยผ่านการอบรม “ครูกล้าสอน” เมื่อปีที่แล้วและก่อนหน้านั้นมาร่วมแลกเปลี่ยนแบ่งปันประสบการณ์ความเปลี่ยนแปลงในตนเอง ตลอดจนการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ในจากการอบรม “ครูกล้าสอน” ไปใช้สร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนกันอย่างไรบ้าง หรือครูอาจารย์บางท่าน ก็นำการเรียนรู้ “ครูกล้าสอน” ไปต่อยอดขยายผล เช่น การจัดอบรมครูอาจารย์ภายในสถาบันของตนเอง หรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่นิสิตนักศึกษาในโอกาสต่างๆ

ช่วงท้ายของการอบรมนี้ยังได้มีกระบวนการให้ครูอาจารย์ที่เข้าร่วมอบรมมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดอบรม

1. การสร้างชุมชน “ครูกล้าสอน” ให้เกิดความเชื่อมโยงมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง เป็นชุมชนหรือพื้นที่เรียนรู้ที่มีความหมายและเกื้อกูลกัน
2. กลุ่มเป้าหมายของการจัดอบรม เสนอให้มีความหลากหลาย ทั้งครูอาจารย์ในระบบ และนอกระบบ รวมทั้งครูอาจารย์ในระดับอื่นๆ นอกเหนือจากอุดมศึกษา
3. ความคิดเห็นในหลักสูตรเนื้อหาการเรียนรู้ เสนอให้ออกแบบเนื้อหาให้ครูอาจารย์สามารถเข้าร่วมอบรมได้ง่ายขึ้น ให้มีครูอาจารย์มีทางเลือกการเลือกเข้าอบรมแต่ละชุดการเรียนรู้ได้มากกว่าที่เป็นอยู่
4. การต่อยอดขยายผลไปสู่สถาบันการศึกษา และสังคมภายนอก เพื่อให้เกิดการขยายแนวคิด และการปฏิบัติไปสู่สังคมให้กว้างขึ้น

